

Národní program environmentálního značení

Pavel Růžička
Ministerstvo životního prostředí

VÚV T.G.M., 31.1.2008, Praha

Environmentální značení

- Odlišuje (označuje) produkty, které jsou při výrobě a jejich následném používání **šetrnější k životnímu prostředí než produkty srovnatelné** (zaměnitelné)
- **Informační nástroj**, jehož cílem je, aby pomocí ověřitelných, přesných a nezavádějících informací o environmentálních aspektech produktů, byla podporována poptávka a nabídka takových produktů, které způsobují menší environmentální zátěž

Typy environmentálního značení

- **Typ I** – ekoznačení (eco-labelling)
- **Typ II** – vlastní environmentální tvrzení (self-declared environmental claim)
- **Typ III** – environmentální prohlášení o produktu (environmental product declaration, EPD)

Ekoznačení (typ I)

- Označování produktů, které mají **nižší negativní dopad na životní prostředí** než produkty s nimi zaměnitelné (funkčně srovnatelné)
- Kritéria jsou pro jednotlivé typy produktů předem stanovena
- Splnění kritérií musí být ověřeno třetí stranou

Ekoznačení (typ I)

- ISO 14020 – Environmentální značky a prohlášení - Obecné zásady
- ISO 14024 – Environmentální značky a prohlášení - Environmentální značení typu I - Zásady a postupy

Ekoznačení (typ I)

- Národní program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb (EŠV / EŠS)
 - od roku 1995
- Program ekoznačení EU – The Flower (Nařízení č. 1980/2000)
 - od roku 1992

Ekoznačení (typ I)

- Kritéria jsou vyhlašována MŽP resp. Evropskou komisí
- Splnění kritérií ověřují nezávislé, akreditované subjekty a Agentura EŠV
- 53 směrnic
- cca 350 produktů

Vlastní environmentální tvrzení (typ II)

- Prohlášení, značka nebo obrazec **poukazující na environmentální aspekt** výrobku, součástky nebo obalu
 - méně komplexní než ekoznačení
- Musí být provedena vyhodnocující měření a dosaženo opakovatelných výsledků
- Prohlášení musí být ověřitelné (dokumentace)

Vlastní environmentální tvrzení (typ II)

- ISO 14020 – Environmentální značky a prohlášení - Obecné zásady
- ISO 14021 Environmentální značky a prohlášení – Vlastní environmentální tvrzení
- Národní program environmentálního značení (NPEZ)

Environmentální prohlášení o produktu (typ III)

- EPD – Environmental Product Declaration
- Poskytuje **kvantifikované informace** o vlivu daného produktu na životní prostředí, a to **v celém jeho životním cyklu**
- Požadavky na obsah, způsob shromažďování údajů, použití výpočtových metod apod. jsou předem stanoveny v tzv. pravidlech produktové kategorie (PCR)
- Ověření nezávislou třetí stranou

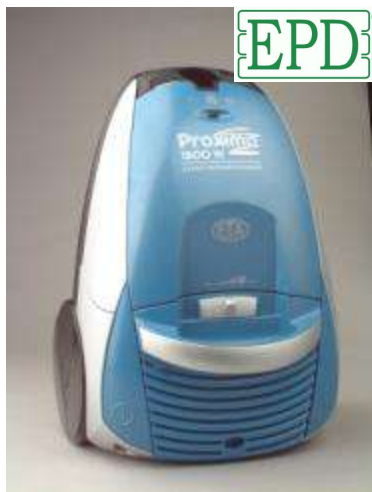
Environmentální prohlášení o produktu (typ III)

- ISO 14020 – Environmentální značky a prohlášení - Obecné zásady
- ISO 14025 Environmentální značky a prohlášení - Environmentální prohlášení typu III - Zásady a postupy
- Národní program environmentálního značení (NPEZ)

Environmentální prohlášení o produktu (typ III)

- Podlahový vysavač ETA PROXIMO 1450
- Šicí stroj PFAFF 2046 (VSM Production, s.r.o.)
- Fritovací hrnec (Isolit-Bravo, s.r.o.)
- Fosfatizační přípravek

Ekodesign

- Začleňování environmentálních požadavků do fází návrhu, vývoje a konstrukce výrobku
- ISO/TR 14062 (ČSN 01 0962)
Environmentální management - Integrace environmentálních aspektů do návrhu a vývoje produktu
- Směrnice 2005/32/ES o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign energetických spotřebičů

Národní program envi. značení

Důvod vzniku

- Dosavadní programy ekoznačení s sebou nesou určitá omezení
 - musí existovat definovaná produktová kategorie a příslušná kritéria
 - monopolní či silně dominantní produkt
 - zájem o značení produktů spíše průmyslového charakteru, zatímco primárním zaměřením ekoznačení je značení spotřebního zboží
- Zájem podniků i konzultační a certifikační sféry
- Potřeba podpory ze strany státní správy

Národní program envi. značení

Východiska

- NPEZ – Národní program environmentálního značení
- Zastřešující program pro všechny tři existující typy značení

Národní program envi. značení

Oficiální dokumenty

- Usnesení vlády č. 26/2007 – Národní program environmentálního značení
 - rámec (schválení zastřešujícího systému)
- Usnesení vlády č. 356/2007 – Návrh Pravidel NPEZ
 - podoba fungování NPEZ v ČR
 - požadavky na podniky, EPD, PCR...
 - organizační zabezpečení
- Věstník MŽP č. 8/2007 – Pravidla NPEZ
 - dtto, avšak podrobnější

Národní program envi. značení

Obsah Pravidel NPEZ

- Základní informace o environmentálním značení a NPEZ
- Podrobný postup pro tvorbu environmentálních tvrzení a prohlášení (obsah, ověřování, přezkoumávání)
- Proces ověřování a registrace environmentálních tvrzení a prohlášení
- Podrobný postup pro tvorbu pravidel produktových kategorií
- Možnosti a podmínky používání log a značek

Národní program envi. značení

Obsah Pravidel NPEZ

- Postavení, pravomoci a úkoly jednotlivých zúčastněných subjektů a orgánů
- Způsob propagace programu
- Spolupráci NPEZ s mezinárodními organizacemi
- Vazba NPEZ na Národní program EŠV

Národní program envi. značení

Organizační zabezpečení

- Odpovědné subjekty NPEZ
 - MŽP (garant, národní odpovědný orgán)
 - Agentura NPEZ (výkonný a odpovědný orgán)
 - oboroví provozovatelé (výkonné orgány v rámci příslušného oboru či oborů)
 - Rada NPEZ (poradní orgán ministra)
- Ostatní zainteresované subjekty
 - nezávislí akreditovaní ověřovatelé
 - Český institut pro akreditaci, o.p.s
 - Česká obchodní inspekce
 - Český normalizační institut
 - Mezinárodní odpovědný orgán

Národní program envi. značení

Oborový provozovatel

- Subjekt zodpovědný za fungování a rozvoj podprogramu pro III. typ značení ve stanoveném oboru či oborech
- Pověření ze strany MŽP
- Posuzování žádostí o registraci jednotlivých prohlášení
- Vývoj pravidel produktových kategorií pro produktové kategorie z daného oboru

Národní program envi. značení

Získání ekoznačky

- Musí existovat daná produktová kategorie
- Žadatel musí doložit splnění stanovených kritérií
 - akreditované laboratoře
 - dokumentace
 - čestné prohlášení
 - ověření ze strany Agentury EŠV
- Zaslání žádosti Agentuře EŠV (CENIA), která žádost posuzuje
- Certifikát vydává MŽP

Národní program envi. značení

Vydání vlastního envi. tvrzení

- Vytvoření tvrzení v souladu s ISO 14021
- Provedení vyhodnocujících měření a jejich dokumentace (musí být veřejně dostupná)
- Zaslání žádosti Agentuře NPEZ (CENIA)
- Žádost posuzuje Agentura a Rada NPEZ
- Zápis do databáze vlastních environmentálních tvrzení
- Omezení pro „EŠV výrobky“

Národní program envi. značení

Vydání a registrace EPD

- Musí existovat daná produktová kategorie
- Vytvoření EPD v souladu s ISO 14025 a příslušnými PCR
- Ověření EPD nezávislým ověřovatelem
- Zaslání žádosti oborovému provozovateli, který žádost posuzuje
- Postoupení EPD Agentuře NPEZ (CENIA), která jej zapíše do národní databáze EPD
- Registrace u Mezinárodního odpovědného orgánu

Národní program envi. značení

Tvorba PCR

- Práci na vývoji PCR vykonává nebo koordinuje oborový provozovatel
- Veřejné oznámení o vývoji příslušných PCR (hledání spolupráce, vyloučení „konkurence“)
- Proces otevřených konzultací
 - připomínkování návrhu PCR (zveřejnění, rozeslání)
 - Globální fórum pro PCR (mezinárodní konzultace)
- Návrh PCR posuzuje Rada NPEZ

Národní program envi. značení

Tvorba PCR

- Schválení návrhu PCR ze strany MŽP a Orgánu pro technickou spolupráci
- Zveřejnění v mezinárodní databázi PCR (www.environdec.com)
- Z hlediska zabezpečení harmonizace je vhodné převzít existující mezinárodně platná PCR do českého programu překladem

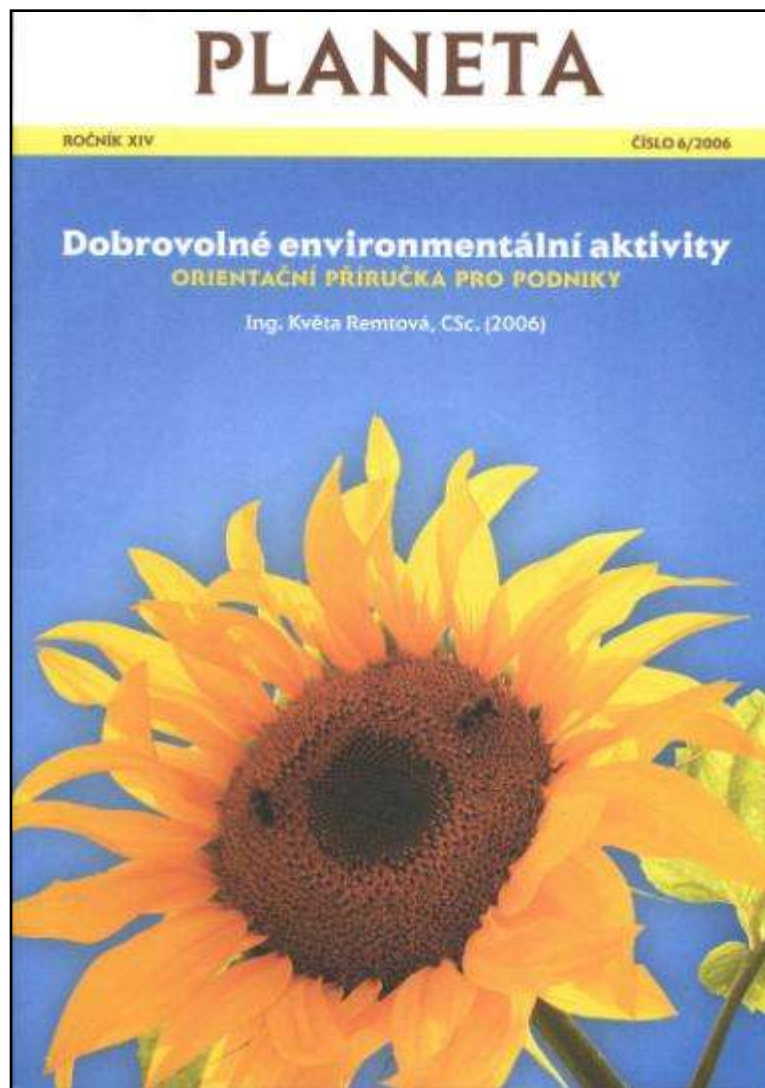
Národní program envi. značení

Další kroky

- Pověření oborových provozovatelů
- Převzetí existujících PCR
- Mezinárodní systém EPD

Na závěr ...

Příručka pro podniky

Odkazy

- Ministerstvo životního prostředí
 - <http://www.env.cz> (Politika a nástroje / Dobrovolné nástroje)

- CENIA, česká informační agentura životního prostředí
 - <http://www.cenia.cz> (Nástroje ochrany životního prostředí)

- Publikace Planeta
 - <http://www.env.cz/osv/edice.nsf>

Kontakt

Pavel Růžička

Ministerstvo životního prostředí
Odbor politiky životního prostředí

Tel.: 267 122 784

E-mail: pavel_ruzicka@env.cz